



## Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (stora avdelningen)

den 14 november 2013\*

”Polissamarbete och straffrättsligt samarbete — Rambeslut 2005/214/RIF — Tillämpning av principen om ömsesidigt erkännande på bötesstraff — ’Domstol med särskild behörighet i brottmål’ — ’Unabhängiger Verwaltungssenat’ i österrikisk rätt — Arten och omfattningen av den prövning som utförs av domstolen i den verkställande medlemsstaten”

I mål C-60/12,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 35 EU, framställd av Vrchní soud v Praze (Republiken Tjeckien) genom beslut av den 27 januari 2012, som inkom till domstolen den 7 februari 2012, i ett mål avseende verkställighet av bötestraff för

**Marián Baláž**

meddelar

DOMSTOLEN (stora avdelningen)

sammansatt av ordföranden V. Skouris, vice-ordföranden K. Lenaerts, avdelningsordförandena A. Tizzano, L. Bay Larsen, T. von Danwitz, och A. Borg Barthet samt domarna A. Rosas, J. Malenovský, A. Arabadjiev, C. Toader (referent), och E. Jarašiūnas,

generaladvokat: E. Sharpston,

justitiesekreterare: handläggaren M. Aleksejev,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 12 mars 2013,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- Tjeckiens regering, genom M. Smolek, J. Vlácil och D. Hadroušek, samtliga i egenskap av ombud,
- Italiens regering, genom G. Palmieri, i egenskap av ombud, biträdd av M. Russo, avvocato dello Stato,
- Nederländernas regering, genom B. Koopman och C. Wissels, båda i egenskap av ombud,
- Österrikes regering, genom C. Pesendorfer och P. Cede, båda i egenskap av ombud,
- Sveriges regering, genom A. Falk och K. Ahlstrand-Oxhamre, båda i egenskap av ombud,
- Europeiska kommissionen, genom R. Troosters och Z. Malůšková, båda i egenskap av ombud,

\* Langue de procédure: le tchèque.

och efter att den 18 juli 2013 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,  
följande

### Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 1 a iii) i rådets rambeslut 2005/214/RIF av den 24 februari 2005 om tillämpning av principen om ömsesidigt erkännande på bötesstraff (EUT L 76, s. 16), i dess lydelse enligt rådets rambeslut 2009/299/RIF av den 26 februari 2009 (EUT L 81, s. 24) (nedan kallat rambeslutet).
- 2 Begäran har framställts i ett exekutionsförfarande rörande indrivning av böter som den tjeckiska medborgaren Marián Baláž ådömts på grund av en trafikförseelse som han begått i Österrike.

### Tillämpliga bestämmelser

#### *Unionsrätt*

- 3 I skälen 1, 2, 4 och 5 i rambeslutet anges följande:
  - ”(1) Europeiska rådet i Tammerfors den 15–16 oktober 1999 stödde principen om ömsesidigt erkännande, som bör bli en hörnsten i det rättsliga samarbetet på både det civilrättsliga och det straffrättsliga området inom unionen.
  - (2) Principen om ömsesidigt erkännande bör vara tillämplig på bötesstraff som utdöms av rättsliga eller administrativa myndigheter för att underlätta verkställigheten av sådana straff i andra medlemsstater än den stat i vilken straffet utdömdes.
  - ...
  - (4) Detta rambeslut bör även omfatta bötesstraff som ådömts för vägtrafikbrott.
  - (5) Detta rambeslut respekterar de grundläggande rättigheter och iakttar de principer som erkänns i artikel 6 i Fördraget och återspeglas i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, särskilt kapitel VI i denna...”
- 4 I artikel 1 i rambeslutet, vilken har rubriken ”Definitioner”, föreskrivs följande:

”I detta rambeslut används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

  - a) *beslut*: ett slutgiltigt beslut om bötesstraff för en fysisk eller juridisk person, om beslutet fattas  
...
    - iii) av en annan myndighet än domstol i den utfärdande staten med avseende på gärningar som är straffbara enligt den utfärdande statens nationella lag eftersom de utgör överträdelser mot lagbestämmelser, förutsatt att vederbörande har haft möjlighet att få fallet prövat inför en domstol med särskild behörighet i brottmål,  
...
  - b) *bötesstraff*: skyldighet att betala

i) ett penningbelopp som utdöms som påföljd för ett brott,

...

c) *utfärdande stat*: den medlemsstat där ett beslut i detta rambesluts mening har meddelats.

d) *verkställande stat*: den medlemsstat dit ett beslut har överförts för verkställighet.”

5 I artikel 3 i rambeslutet, vilken har rubriken ”Grundläggande rättigheter”, föreskrivs följande:

”Detta rambeslut skall inte ändra skyldigheten att respektera de grundläggande rättigheterna och de grundläggande rättsliga principerna enligt artikel 6 i [EU-fördraget].”

6 Enligt artikel 4.1 i rambeslutet får ett beslut tillsammans med ett intyg, vars standardutformning återges i bilagan till rambeslutet, översändas till ”en medlemsstat där den fysiska eller juridiska person mot vilken beslutet har meddelats har egendom eller inkomst, normalt är bosatt eller, när det gäller en juridisk person, har sitt säte”.

7 I artikel 5 i rambeslutet, vilken har rubriken ”räckvidd”, anges de brott som ska medföra erkännande och verkställighet av beslut enligt rambeslutet. Särskilt föreskrivs i punkt 1 i denna artikel 5 följande:

”Följande brott skall enligt detta rambeslut medföra erkännande och verkställighet av beslut utan kontroll av dubbel straffbarhet, om de är straffbara i den utfärdande staten enligt den utfärdande statens lagstiftning:

...

— Beteende som står i strid med vägtrafikbestämmelser ...”

8 I artikel 6 i rambeslutet, vilken har rubriken ”Erkännande och verkställighet av beslut”, anges följande:

”De behöriga myndigheterna i den verkställande staten skall erkänna ett beslut som har översänts i enlighet med artikel 4 utan krav på ytterligare formaliteter och skyndsamt vidta alla de åtgärder som krävs för att verkställa det, såvida inte den behöriga myndigheten beslutar att åberopa något av de skäl för att vägra erkännande eller verkställighet som anges i artikel 7.”

9 I artikel 7.2 och 7.3 i rambeslutet anges följande:

”2. Den behöriga myndigheten i den verkställande staten får ... vägra erkänna och verkställa beslutet, om det konstateras att

...

g) den berörda personen enligt det intyg som avses i artikel 4, i händelse av ett skriftligt förfarande inte, i enlighet med lagstiftningen i den utfärdande staten, personligen eller via en företrädare med behörighet enligt nationell lag underrättades om sin rätt att bestrida saken och om tidsfristerna för ett sådant bestridande

...

i) den berörda personen, enligt det intyg som avses i artikel 4 inte var personligen närvarande vid den förhandling som ledde till avgörandet, såvida det inte i intyget anges att personen, i enlighet med ytterligare processuella krav i den utfärdande statens nationella lagstiftning

i) i god tid

— antingen kallats personligen och därigenom underrättades om tid och plats för den förhandling som ledde till beslutet, eller på annat sätt faktiskt officiellt underrättades om tid och plats för förhandlingen, på ett sådant sätt att man otvetydigt kan slå fast att han eller hon hade kännedom om den planerade förhandlingen,

och

— underrättades om att ett beslut kunde meddelas även om han eller hon inte var personligen närvarande vid förhandlingen,

eller

ii) i vetskap om den planerade förhandlingen hade gett i uppdrag åt ett juridiskt ombud som antingen utsetts av den berörda personen eller av staten att försvara honom eller henne vid förhandlingen och faktiskt försvarades av ombudet vid förhandlingen,

eller

iii) efter att ha delgivits beslutet och uttryckligen underrättats om rätten till förnyad prövning eller överklagande och rätten att få delta och få själva sakfrågan prövad på nytt även mot bakgrund av nytt bevismaterial, vilket kan leda till att det ursprungliga beslutet upphävs,

— uttryckligen förklarade att han eller hon inte bestred beslutet,

eller

— inte begärde förnyad prövning eller överklagade inom den tillämpliga tidsramen,

...

3. I de fall som avses i punkt 1 och i punkt 2 c, 2 g, 2 i och 2 j ska den behöriga myndigheten i den verkställande staten, innan den fattar ett beslut om att helt eller delvis inte erkänna och verkställa ett beslut, på lämpligt sätt samråda med den behöriga myndigheten i den utfärdande staten och i tillämpliga fall anmoda denna att utan dröjsmål tillhandahålla alla nödvändiga upplysningar.”

<sup>10</sup> I artikel 20.3 och 20.8 i rambeslutet anges följande:

”3. Varje medlemsstat får motsätta sig erkännande och verkställighet av beslut, om intyget enligt artikel 4 ger anledning att förmoda att de grundläggande rättigheterna eller de grundläggande rättsliga principerna enligt artikel 6 i fördraget kan ha kränkts. Det förfarande som anges i artikel 7.3 skall därvid tillämpas.

...

8. Varje medlemsstat som under ett kalenderår har tillämpat punkt 3 skall i början av det påföljande kalenderåret underrätta rådet och kommissionen om sådana ärenden där de skäl för icke-erkännande eller icke-verkställighet av ett beslut som det hänvisas till i den bestämmelsen har tillämpats.”

*Tjeckisk rätt*

- 11 I tjeckisk rätt behandlas erkännande och verkställighet av bötesstraff som utdömts av domstolar i en annan medlemsstat än Republiken Tjeckien i straffprocesslagen. Artikel 460o.1 i denna lag, i den lydelse som var tillämplig vid tidpunkten för de avgöranden från tjeckiska domstolar som meddelats under det nationella förfarandet (lag nr 141/1961 om straffprocessen) (nedan kallad straffprocesslagen) anges följande:

”Bestämmelserna i denna del ska tillämpas på förfarandet för erkännande och verkställighet av ett lagakraftvunnet lagföringsbeslut, eller beslut som utfärdats på grundval av ett sådant, om det utfärdats i enlighet med unionsrättens bestämmelser ..., i följande fall:

- a) när fråga är om ett beslut om bötesstraff,

...

om beslutet meddelats av en domstol i Republiken Tjeckien i samband med ett straffrättsligt förfarande ..., eller av en domstol i en annan medlemsstat i Europeiska unionen i samband med ett straffrättsligt förfarande eller av en förvaltningsmyndighet i en sådan stat, under förutsättning att förvaltningsmyndighetens beslut avseende brottet eller förseelsen kan överklagas till en domstol med särskild behörighet i brottmål ...”

- 12 I artikel 460r i straffprocesslagen anges följande:

”(1) Efter skriftliga yttranden från åklagaren ska Krajský soud [regional domstol], genom dom avkunnad vid offentlig förhandling, avgöra huruvida beslutet från en annan medlemsstat avseende vite eller bötesstraff, som har översänts av behörig myndighet i nämnda stat, ska erkännas och verkställas eller om erkännande och verkställighet av beslutet ska vägras. Domen ska delges den berörda personen och åklagaren.

...

(3) Krajský soud ska inte erkänna eller verkställa beslutet från en annan medlemsstat i Europeiska unionen ..., vad gäller böter och prestationer in natura, såsom anges i första meningen, om

...

- i) erkännandet och verkställandet av avgörandet skulle strida mot sådana Republiken Tjeckiens intressen som skyddas i artikel 377.

...

(4) Om det fastställs att det finns sådana skäl att vägra att erkänna eller verkställa avgörandet från en annan medlemsstat i Europeiska unionen ... avseende böter och naturaprestationer som avses i punkt 3 c eller 3 i ska Krajský soud innan den meddelar beslut om att inte erkänna eller verkställa ett sådant avgörande inhämta yttrande från behöriga myndigheter i den medlemsstat som antagit det beslut som ansökan om erkännande och verkställighet avser, särskilt i syfte att erhålla samtliga upplysningar som behövs för dess beslut. I förekommande fall kan Krajský soud begära att de behöriga myndigheterna utan dröjsmål inkommer med nödvändiga kompletterande handlingar och upplysningar.”

### *Österrikisk rätt*

- 13 I det österrikiska rättssystemet görs åtskillnad mellan "förvaltningsstraffrättsliga" överträdelse och "straffrättsliga" överträdelse. I båda fallen har den som är anklagad för en överträdelse rätt att få sin sak prövad inför domstol.
- 14 Förfarandet avseende förvaltningsrättsliga överträdelse regleras i 1991 års förvaltningsstrafflag (Verwaltungsstrafgesetz 1991, BGBl. 52/1991) (nedan kallad VStG). Sådana överträdelse prövas i första instans i Bezirkshauptmannschaft (lokal förvaltningsmyndighet) (nedan kallad BHM). Efter att möjligheterna till omprövning hos denna förvaltningsmyndighet har uttömts, kan dess beslut överklagas till Unabhängiger Verwaltungssenat in den Ländern (nedan kallad Unabhängiger Verwaltungssenat).

### **Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna**

- 15 I skrivelse av den 19 januari 2011 ställd till Krajský soud v Ústí nad Labem (den regionala domstolen i Ústí nad Labem, Republiken Tjeckien), begärde BHM Kufstein erkännande och verkställighet av dess beslut av den 25 mars 2010 att ådöma Marián Baláž böter för trafikförseelse. Till skrivelsen var fogat ett intyg på tjeckiska, i enlighet med artikel 4 i rambeslutet, och "lagföringsbeslutet" ("Strafverfügung").
- 16 Av dessa handlingar framgår att Marián Baláž den 22 oktober 2009, då han framförde en långtradare med släp registrerad i Republiken Tjeckien, inte hade iakttagit skylten "infart förbjuden för fordon med en tjänstevikt på mer än 3,5 ton". Han hade därför ådömts böter på 220 euro, vid äventyr av ett frihetsberövande straff på 60 timmar vid utebliven betalning inom den angivna fristen.
- 17 Av beslutet om hänskjutande framgår att det intyg som utfärdats av BHM Kufstein angav att det aktuella beslutet fattats av en annan myndighet än en domstol i den utfärdande staten, med avseende på gärningar som är straffbara enligt den utfärdande statens nationella lag eftersom de utgjorde överträdelse mot lagbestämmelser. I detta intyg angavs även att personen i fråga hade haft möjlighet att få fallet prövat inför en domstol med särskild behörighet i brottmål.
- 18 Enligt vad som anges i detta intyg vann beslutet laga kraft och blev verkställbart den 17 juli 2010. Marián Baláž bestred nämligen inte beslutet, trots att han i enlighet med den utfärdande statens lag underrättats om sin möjlighet att angripa beslutet personligen, eller genom en företrädare som utsetts eller förordnats enligt nationell lag.
- 19 Krajský soud v Ústí nad Labem höll den 17 maj 2011 en offentlig förhandling, i syfte att pröva den begäran som BHM Kufstein framställt. Vid denna förhandling fastställdes det bland annat att BHM Kufsteins lagföringsbeslut delgetts Marián Baláž den 2 juli 2010 av Okresní soud v Teplicích (distriktsdomstol i Teplice, Republiken Tjeckien) på tjeckiska, och att det i beslutet angavs att det var möjligt att bestrida detta beslut antingen muntligen, eller skriftligen, inbegripet på elektronisk väg, inom två veckor räknat från dess delgivning. I beslutet angavs även att det i samband med bestridandet är möjligt att åberopa bevisning till stöd för sitt försvar samt att det är möjligt att överklaga beslutet till Unabhängiger Verwaltungssenat.
- 20 Efter att ha konstaterat att Marián Baláž inte utnyttjat sin möjlighet att bestrida lagföringsbeslutet ("Einspruch") meddelade Krajský soud v Ústí nad Labem en dom genom vilken den erkände nämnda beslut och förklarade beslutet verkställbart i Republiken Tjeckien.
- 21 Den 6 juni 2011 överklagade Marián Baláž denna dom till Vrchní soud v Praze (appellationsdomstol i Prag, Republiken Tjeckien). Av beslutet om hänskjutande framgår att Marián Baláž bland annat gjorde gällande dels att sifferuppgifterna i det intyg som BHM Kufstein utfärdat kunde ifrågasättas, dels att



BHM Kufsteins beslut inte kunde verkställas eftersom det inte kunde bli prövat i en domstol med särskild behörighet i brottmål. Marián Baláž anförde att det enligt österrikisk rätt endast är möjligt att angripa lagföringsbeslut om trafikförseelser vid Unabhängiger Verwaltungssenat och att det således inte finns någon möjlighet att få fallet prövat inför en domstol med särskild behörighet i brottmål.

22 Vrchní soud v Praze ska härvidlag pröva huruvida den åtgärd som vidtogs av BHM Kufstein är ett beslut i den mening som avses i artikel 460o.1 a i straffprocesslagen, och därmed ett beslut i den mening som avses i artikel 1 a iii) i rambeslutet. Om så är fallet, ska nämnda domstol därefter avgöra huruvida villkoren för erkännande och verkställighet av beslutet i Republiken Tjeckien är uppfyllda.

23 Mot denna bakgrund har Vrchní soud v Praze beslutat att vilandeförklara målet och att ställa följande frågor till domstolen:

”1) Ska begreppet ’domstol med särskild behörighet i brottmål’ enligt artikel 1 a iii) i rambeslutet ... tolkas som ett självständigt unionsrättsligt begrepp ...?”

2) a) Om den första frågan ska besvaras jakande, vilka allmänna kriterier ska en medlemsstats domstol, som på begäran av en berörd person kan pröva denna persons talan i ett mål avseende ett beslut av en annan myndighet än en domstol (en förvaltningsmyndighet), tillämpa för att avgöra vad som utgör en ’domstol med särskild behörighet i brottmål’ i den mening som avses i artikel 1 a iii) i rambeslutet?

b) Kan Unabhängiger Verwaltungssenat ... anses vara en ’domstol med särskild behörighet i brottmål’ i den mening som avses i artikel 1 a iii) i rambeslutet?

c) Om den första frågan ska besvaras nekande, ska tolkningen av begreppet ’domstol med särskild behörighet i brottmål’ i den mening som avses i artikel 1 a iii) i rambeslutet utföras av den behöriga myndigheten i den verkställande staten enligt lagen i den stat vars myndigheter utfärdade beslutet i den mening som avses i artikel 1 a iii) i rambeslutet eller enligt lagen i den stat som beslutar om erkännande och verkställighet av ett sådant beslut?

3) Säkerställs den, i artikel 1 a iii, i rambeslutet föreskrivna ’möjlighet[en] att få fallet prövat’ inför en ’domstol med särskild behörighet i brottmål’ även om den berörda personen inte kan få fallet prövat direkt inför en ’domstol med särskild behörighet i brottmål’, utan först måste överklaga ett beslut av en annan myndighet än en domstol (en förvaltningsmyndighet) som därmed blir utan verkan och leder till att ett ordinärt förfarande inleds vid samma myndighet, och endast myndighetens beslut i detta förfarande kan överklagas inför en ’domstol med särskild behörighet i brottmål’?

Är det, vad avser säkerställandet av en ’möjlighet att få fallet prövat’, nödvändigt att avgöra frågan huruvida ett överklagande som prövas vid en ’domstol med särskild behörighet i brottmål’ gäller ett ordinärt överklagande (det vill säga ett överklagande av ett beslut som ännu inte vunnit laga kraft) eller ett extraordinärt överklagande (det vill säga ett överklagande av ett lagakraftvunnet beslut) och huruvida en ’domstol med särskild behörighet i brottmål’, på grundval av detta överklagande är behörig att ompröva målet såväl vad gäller faktiska som rättsliga omständigheter?”

## Prövning av tolkningsfrågorna

*Den första frågan och den andra frågan, delfrågorna a och b*

- 24 Den hänskjutande domstolen har ställt den första frågan och den andra frågan, delfrågorna a och b, vilka ska prövas tillsammans, för att få klarhet i huruvida begreppet ”domstol med särskild behörighet i brottmål” i den mening som avses i artikel 1 a iii) i rambeslutet ska tolkas som ett självständigt unionsrättsligt begrepp, och, om så är fallet, vilka de relevanta kriterierna är härvidlag. Den hänskjutande domstolen har även frågat huruvida Unabhängiger Verwaltungssenat omfattas av detta begrepp.
- 25 Domstolen konstaterar i det avseendet att det, i motsats till vad den nederländska och den svenska regeringen har anfört, och såsom generaladvokaten har påpekat i punkt 45 i sitt i förslag till avgörande, inte kan överlämnas till varje medlemsstat att definiera begreppet ”domstol med särskild behörighet i brottmål”.
- 26 Det följer nämligen av kravet på en enhetlig tillämpning av unionsrätten att eftersom artikel 1 a iii) i rambeslutet inte innehåller någon uttrycklig hänvisning till medlemsstaternas rättsordningar vad gäller begreppet ”domstol med särskild behörighet i brottmål” ska detta begrepp, som är av avgörande betydelse för att bestämma rambeslutets tillämpningsområde, ges en självständig och enhetlig tolkning inom hela unionen, med beaktande av det sammanhang i vilket bestämmelsen där begreppet förekommer ingår och det mål som eftersträvas med rambeslutet (se, analogt, dom av den 17 juli 2008 i mål C-66/08, Kozłowski, REG 2008, s. I-6041, punkterna 41 och 42, och av den 16 november 2010 i mål C-261/09, Mantello, REU 2010, s. I-11477, punkt 38).
- 27 Som särskilt framgår av artiklarna 1 och 6 i rambeslutet, samt skälen 1 och 2 till detsamma, har detta till syfte att inrätta ett effektivt system för gränsöverskridande erkännande och verkställighet av lagakraftvunna beslut om bötestraff för fysiska eller juridiska personer som har gjort sig skyldiga till något av de brott som anges i artikel 5 i rambeslutet.
- 28 Om intyget enligt artikel 4 i rambeslutet, som bifogas beslutet om bötesstraff, ger anledning att förmoda att de grundläggande rättigheterna eller de grundläggande rättsliga principerna enligt artikel 6 FEU kan ha kränkts, kan förvisso de behöriga myndigheterna i den verkställande staten vägra att erkänna och verkställa ett sådant beslut när någon av de vägransgrunder som anges i artikel 7.1 och 7.2 i rambeslutet är för handen, samt med stöd av artikel 20.3 i rambeslutet.
- 29 Principen om ömsesidigt erkännande, som ligger till grund för rambeslutets systematik, innebär enligt artikel 6 i rambeslutet att medlemsstaterna i princip är skyldiga att erkänna ett beslut om bötesstraff som har översänts i enlighet med artikel 4 i rambeslutet, utan krav på ytterligare formaliteter, och att skyndsamt vidta alla de åtgärder som krävs för att verkställa det. Skälen för att vägra erkännande eller verkställighet ska således tolkas restriktivt (se, analogt, dom av den 29 januari 2013 i mål C-396/11, Radu, punkt 36 och där angiven rättspraxis).
- 30 Denna tolkning gör sig än mer gällande eftersom principen om ömsesidigt förtroende mellan medlemsstaterna, som är en hörnsten i det rättsliga samarbetet inom unionen, är förenad med ändamålsenliga garantier. Det ska härvidlag understrykas att enligt artikel 20.8 i rambeslutet ska varje medlemsstat som under ett kalenderår har tillämpat artikel 7.3 i rambeslutet i början av det påföljande kalenderåret underrätta rådet och kommissionen om sådana ärenden där de vägransgrunder som det hänvisas till i den bestämmelsen har tillämpats.
- 31 Om den behöriga myndigheten i den verkställande staten hyser tvivel angående huruvida de ovannämnda villkoren för att erkänna beslutet om bötesstraff är uppfyllda i ett visst fall, kan den begära ytterligare upplysningar från den behöriga myndigheten i den utfärdande staten. Därefter ska



den förstnämnda myndigheten beakta samtliga följder av den bedömning som den sistnämnda myndigheten har gjort i sitt svar (se, för ett liknande resonemang, vad gäller rådets rambeslut 2002/548/RIF av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna (EGT L 190, s. 1), domen i det ovannämnda målet Mantello, punkt 50).

- 32 Mot bakgrund av detta regelverk ska tolkningen av begreppet "domstol" i artikel 1 a iii) i rambeslutet ske med utgångspunkt i de av EU-domstolen fastslagna kriterierna för att bedöma huruvida ett organ utgör en "domstol" i den mening som avses i artikel 267 FEUF. Det framgår härvidlag av fast rättspraxis att domstolen beaktar ett antal omständigheter, såsom huruvida organet är upprättat enligt lag, organet är av stadigvarande karaktär, dess jurisdiktion är av tvingande art, förfarandet är kontradiktoriskt, organet tillämpar rättsregler och huruvida det har en oberoende ställning (se, analogt, dom av den 14 juni 2011 i mål C-196/09, Miles m.fl., REU 2011, s. I-5105, punkt 37 och där angiven rättspraxis).
- 33 Vad gäller begreppet "domstol med särskild behörighet i brottmål" är det riktigt att rambeslutet antagits med stöd av artiklarna 31.1 a EU och 34.2 b EU inom ramen för det straffrättsliga samarbetet.
- 34 Enligt artikel 5.1 i rambeslutet omfattar dock dess tillämpningsområde brott bestående i "[b]eteende som står i strid med vägtrafikbestämmelser, inbegripet överträdelse av bestämmelser om körtid och viloperioder och av bestämmelser om farligt gods". Dessa brott behandlas inte på samma sätt i de olika medlemsstaterna. I vissa medlemsstater anses de vara förvaltningsrättsliga överträdelse medan de i andra medlemsstater anses vara straffrättsliga överträdelse.
- 35 För att säkerställa rambeslutets ändamålsenliga verkan bör således begreppet "med särskild behörighet i brottmål" tolkas på ett sådant sätt att medlemsstaternas kvalificering av överträdelse inte blir avgörande.
- 36 Detta kräver att den behöriga domstolen i den mening som avses i artikel 1 a iii) i rambeslutet tillämpar ett förfarande som uppvisar de viktigaste kännetecknen för ett straffrättsligt förfarande. Det krävs emellertid inte att denna domstol enbart har straffrättslig behörighet.
- 37 För att bedöma huruvida, under sådana omständigheter som är aktuella i det nationella målet, Unabhängiger Verwaltungssenat kan anses utgöra en domstol med särskild behörighet i brottmål i den mening som avses i rambeslutet ska det göras en helhetsbedömning av ett antal olika objektiva faktorer som kännetecknar detta organ och dess funktionssätt.
- 38 Det ska härvidlag för det första erinras om att, såsom den hänskjutande domstolen har påpekat, EU-domstolen redan har slagit fast att ett organ som Unabhängiger Verwaltungssenat har samtliga de kännetecken som krävs för att det ska anses vara en domstol i den mening som avses i artikel 267 FEUF (dom av den 4 mars 1999 i mål C-258/97, HI, REG 1999, s. I-1405, punkt 18).
- 39 Vidare framgår det av uppgifter som den österrikiska regeringen lämnat i sina skriftliga och muntliga yttranden att även om Unabhängiger Verwaltungssenat formellt inrättats som en oberoende förvaltningsmyndighet, enligt 51 § punkt 1 VStG, är denna trots detta behörig att, bland annat, agera som överklagandeinstans vad gäller förvaltningsrättsliga överträdelse, såsom bland annat trafikförseelse. När den prövar ett sådant överklagande, som har suspensiv verkan, har den obegränsad behörighet och tillämpar ett förfarande med straffrättslig karaktär som ska iaktta tillämpliga straffprocessuella skyddsregler, vilka anges i punkt 40 i denna dom.
- 40 Bland de tillämpliga straffprocessuella skyddsreglerna finns bland annat den i 1 § VStG föreskrivna principen *nulla poena sine lege*, den i 3 och 4 §§ VStG föreskrivna principen om att endast den kan straffas som är tillräknelig och straffmyndig, och principen om att straffet ska stå i proportion till ansvarsgraden hos gärningsmannen och till omständigheterna, som föreskrivs i 19 § VStG.

- 41 Unabhängiger Verwaltungssenat ska således anses utgöra en ”domstol med särskild behörighet i brottmål” i den mening som avses i artikel 1 a iii) i rambeslutet.
- 42 Mot denna bakgrund ska den första frågan och den andra frågan, delfrågorna a och b, besvaras enligt följande: Begreppet ”domstol med särskild behörighet i brottmål” i artikel 1 a iii) i rambeslutet är ett självständigt unionsrättsligt begrepp och ska tolkas så, att det omfattar varje domstol som tillämpar ett förfarande som uppvisar de viktigaste kännetecknen för ett straffrättsligt förfarande. Unabhängiger Verwaltungssenat uppfyller dessa kriterier och ska således anses omfattas av detta begrepp.
- 43 Med hänsyn till svaren på den första frågan och den andra frågan, delfrågorna a och b, saknas det anledning att besvara den andra frågan, delfråga c.

### *Den tredje frågan*

- 44 Den nationella domstolen har ställt den tredje frågan för att få klarhet i huruvida artikel 1 a iii) i rambeslutet ska tolkas så, att en person ska anses ha haft möjlighet att få fallet prövat inför en domstol med särskild behörighet i brottmål i ett fall där vederbörande inte kunde överklaga direkt till domstol, utan först var tvungen att begära omprövning hos förvaltningsmyndighet, och huruvida härvidlag arten och omfattningen av den behöriga domstolens prövning är relevant för erkännandet och verkställigheten av beslutet om bötesstraff.
- 45 Vad för det första gäller frågan huruvida rätten att få sin sak prövad i domstol har säkerställts trots kravet på att möjligheterna till omprövning hos förvaltningsmyndighet ska ha uttömts innan ärendet prövas av en domstol med särskild behörighet i brottmål i den mening som avses i rambeslutet, gör domstolen följande bedömning. Såsom den hänskjutande domstolen och samtliga parter som inkommit med yttranden till EU-domstolen har påpekat kräver artikel 1 a iii) i rambeslutet inte att ärendet direkt kan underkastas en sådan domstols prövning.
- 46 Rambeslutet är även tillämpligt på bötesstraff som utdömts av förvaltningsmyndigheter. Beroende på särdragen i medlemsstaternas domstolssystem kan det således krävas att möjligheterna till omprövning hos förvaltningsmyndighet först har uttömts, såsom den nederländska regeringen har påpekat. Rätten att få saken prövad av en domstol med särskild behörighet i brottmål, i den mening som avses i rambeslutet, får dock inte underkastas villkor som gör detta omöjligt eller orimligt svårt (se, analogt, dom av den 28 juli 2011 i mål C-69/10, Samba Diouf, REU 2011, s. I-7151, punkt 57).
- 47 Vad för det andra gäller omfattningen och arten av den prövning som utförs av den domstol till vilken ärendet kan överklagas, ska denna domstol ha obegränsad behörighet att pröva ärendet vad gäller såväl rättsfrågor som de faktiska omständigheterna och ska särskilt ha rätt att pröva bevisning, och på grundval av denna fastställa den berörda personens ansvar samt bötesbeloppets storlek.
- 48 För det tredje saknar det betydelse för tillämpningen av artikel 1 a iii) i rambeslutet att den berörda personen inte har överklagat och att det aktuella bötesstraffet därmed har vunnit laga kraft. Enligt denna bestämmelse är det nämligen tillräckligt att vederbörande ”har haft möjlighet” att få fallet prövat inför en domstol med särskild behörighet i brottmål.
- 49 Mot denna bakgrund ska den tredje frågan besvaras enligt följande: Artikel 1 a iii) i rambeslutet ska tolkas så, att en person ska anses ha haft möjlighet att få fallet prövat inför en domstol med särskild behörighet i brottmål i ett fall där vederbörande inte kunde överklaga direkt till domstol, utan först var tvungen att begära omprövning hos förvaltningsmyndighet. En sådan domstol ska ha obegränsad behörighet att pröva ärendet vad gäller såväl rättsfrågor som faktiska omständigheter.

## Rättegångskostnader

50 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (stora avdelningen) följande:

- 1) Begreppet ”domstol med särskild behörighet i brottmål” i artikel 1 a iii) i rådets rambeslut 2005/214/RIF av den 24 februari 2005 om tillämpning av principen om ömsesidigt erkännande på bötesstraff, i dess lydelse enligt rådets rambeslut 2009/299/RIF av den 26 februari 2009, är ett självständigt unionsrättsligt begrepp och ska tolkas så, att det omfattar varje domstol som tillämpar ett förfarande som uppvisar de viktigaste kännetecknen för ett straffrättsligt förfarande. *Unabhängiger Verwaltungssenat in den Ländern (Österrike)* uppfyller dessa kriterier och ska således anses omfattas av detta begrepp.
- 2) Artikel 1 a iii) i rambeslut 2005/214, i dess lydelse enligt rambeslut 2009/299, ska tolkas så, att en person ska anses ha haft möjlighet att få fallet prövat inför en domstol med särskild behörighet i brottmål när vederbörande inte kunde överklaga direkt till domstol, utan först var tvungen att begära omprövning hos förvaltningsmyndighet. En sådan domstol ska ha obegränsad behörighet att pröva ärendet vad gäller såväl rättsfrågor som faktiska omständigheter.

Underskrifter